

Žižkovské listy

časopis Klubu přátel Žižkova

Vánoce 2014

*XVII. ročník
číslo 58*

Starý rok má „na kaňánku“.

Končí listopad roku 2014 a Klub přátel Žižkova má za sebou úspěšný rok. Naplnili jsme naše „úterky ob týden“ přednáškovou činností, uspořádali jsme dvě vycházky, zúčastnili jsme se „Veletruhu sociálních služeb“ na náměstí Jiřího z Poděbrad, vydali jsme, i s tímto číslem, čtyři vydání našich Žižkovských Listů a rozšířili jsme přednáškovou činnost nejen do DPS Roháčova, ale i do Remedía Praha 3 a Klubu důchodců. Také úzce spolupracujeme s Informačním střediskem Prahy 3 na náměstí Jiřího z Poděbrad. Náš předseda, pan Schütz, pravidelně přispívá články o jednotlivých místech Prahy 3 do Radničních novin.

I „doma“, v klubovně, jsme provedli několik vylepšení, aby se tam všem líbilo: pořídili jsme nové záclony, novou kuchyňku a také jsme vylepšili projekci při přednáškách. Přesto ale připojím malé povzdechnutí – členská základna je sice slušná, ne že by nás nemohlo být víc, ale návštěvnost přednášek by mohla být vyšší.

Ale nechme chvály i povzdechů. Blíží se konec roku, doba Vánoc, stromků, jmelí, jistě, i nákupů. Přichází doba, ve které bychom měli zapomenout na zlobu a zášť. Ne, není nutné milovat ty, kteří nejsou podle našich představ a budí v nás rozčilení. Je pouze třeba umět tolerovat jiný názor těch, s kterými nesouhlasíme: žili či žijí v jiných podmínkách, v jiném výchování, mají odlišné názory. Tím ale ještě nejsou našimi nepřáteli. Nepřáteli se stávají až našim zařazením jich do nepřátelských řad. Ano, stále vychvalujeme demokracii, kdy v její kolébce, starém Řecku, mohl kdokoliv na veřejném prostranství, na aeropagu, přednášet o svých názorech a kdo chtěl, naslouchal, kdo nechtěl, mávnul rukou nebo ani to ne a šel dál.

Myslím, že druhou, neméně důležitou věcí by měla být vnitřní pohoda každého člověka a samozřejmě i úsměv na tváři. Rozhlédněte se cestou po ulici po obličejích kolemjdoucích – jen vzácně najdete tvář s úsměvem. Zato těch zachmuřených, těch je bezpočet. Ne, nevymlouvejme se, že to je samými starostmi a rozčilením nad současností. Ne, je to především naším přijímáním života. Jsme nespokojeni se vším. Politikou počínaje, přes vlastní neúspěchy, těžkosti, zdraví, nedostatek peněz, či toho a onoho. Občas i pohled na souseda či kolegu, kterého nedokážeme dohonit příjmem, oblečením, autem, obrovskou televizí, či dokonce domem. Žijme s troškou nadhledu, lehčeji.

Vždyť mít všechno a hned přece ke šťastnému životu není nutné. Co ale nutné je, umět se radovat ze života, protože ten jednou skončí a k čemu mi pak bude stále starání se o něco a chmury? Nepodařilo se něco? Příště bude líp! Že jsem se měl dřív lépe? No a co, mám na co mám - žiju, mám kde bydlet, jídlo, teplo. To všechno někteří nemají a věřte nebo ne, mnozí z nich se tím pramálo trápí. Berou věci tak, jak přicházejí. Tohle uměli naši dědové a babičky a žili, často v daleko skromnějších poměrech, mnohem, mnohem šťastněji.

A tak do blížícího se roku 2015 vstupme s úsměvem na tváři a se sluncem v duši jak říkal jeden moudrý člověk. Další z moudrých, nejmoudřejší, říkal: co třeba, to netřeba. Co netřeba, to třeba!

A Vánoce? No přece šťastné, klidné a hlavně v míru. Pod stromččkem pak, jak shora řečeno, bohatství netřeba, lásky, tolerance a úsměvu třeba.

Petr Kall

ŽIŽKOVSKÝ VRCH S PĚTI NÁZVY - 274 m n.m.

Václav Micka, KPŽ

se rozkládá jihovýchodně od vrchu zvaného Vítkov nebo Žižkov. Geologický skalní podklad druhého vrchu na Žižkově je tvořen břidlicemi s jílem, drobami a křemenci, usazenými horninami, které vznikly v prvohorách. Prvohorní křemence byly od pradávna důležitou stavební surovinou a proto se na několika místech těžily. Opracované kameny známé pod pojmem kočičí hlavy se často používaly na dláždění ulic. Na počátku 20. století byl jeden z lomů provozován i na úpatí tohoto kopce. Těžil se tady šterk a vyráběly dlažební kostky, kterými se dláždil Žižkov. Ještě dnes jejich pozůstatky můžeme vidět například v Krásově ulici.

Jmenovaný vrch v dnešní době je upraven jako park a začíná od ulice Prokopova a pokračuje východním směrem. Na severu je ohraničen ul. Jeseniovou a na jihu pak ul. Olšanskou. V dávné minulosti lze se domnívat že souvislý zelený pás se táhl k východu až k ul. Na Vackově. V současné době je tento pás přerušen ulicí Jana Želivského a okolní výstavbou domů.

První název ve směru západním, který se pro vrch občas užívá je název „**BEZOVKA**“. Proč tento název? Inu, Bezovka skutečně stála na samém začátku kopce a tak někteří starousedlíci přijali název i pro vrch.

Jinak, Bezovka byla budova, která pocházela z dob Rakouska-Uherska. Byla postavena v letech 1875-76 na rohu ulice Jeseniovy a ulice Všešrdovy. Budova plnila funkci kulturního domu. Proč název Bezovka? Asi proto, že před tím než vyrostla Bezovka stával v místech mlýn na rybníku obklopeným bezem a ozdoben sochou Neptuna a nechyběla tam ani restaurace. Po demolici mlýnu byla v r.1875 zrušena i restaurace a majitel zdejší usedlosti, A.Güttling, nechal postavit na tomto místě novou společenskou budovu, která byla nakonec zbořena v letech 1936-37.

Dobový tisk Český lev - 15.4.1876 č.6 str.3 přinesl tuto zprávu:
Oblíbená Bezovka se opravuje a v květnu má být opět otevřena. Taneční síň je 14 m vysoká a má plochu 225 m². Uprostřed rybníku byl nasypán ostrůvek, kolem rybníku bude

koňská dráha pro děti a restaurace bude značně rozšířena. Stráž nad rybníkem má být proměněna v angl.park.

Druhá název pro tento vrch je „**NA ZÁMEČKU**“.

Nad Bezovkou v té době stával zámeček. Ale také nouzové kolonie. Zámeček čp. 5 se uvádí od 17.-18. stol. Od r.1829 patřil k Olšanskému dvorci. Byl postaven na začátku návrší proti Nákvasově ul. Bylo to jednopatrové stavení z prejzovou střechou. V roce 1840 zámeček obýval baron Neuperk. Od pozdější majitelky A.Eckardtové, rozené .Poláčkové, koupil zámeček Arnošt Güttling. Za cholery v roce 1866 sloužil jako nemocnice, kde byly léčeny nakažlivé choroby. Zámeček byl uváděn na katastrální mapě v roce 1880. Po smrti A.Güttlinga se v rove 1910 stal majetkem jeho dědiců a po roce 1912, některé prameny uvádějí rok 1918, byl zámeček zbourán. Bylo to v době, kdy byl na straně k Bezovce otevřen lom a vrch byl postupně zpracováván na šterk a vyráběly se zde i dlažební kostky zv. Kočičí hlavy. Od té doby se zde říkalo „Na Zámečku“.

Třetí název pro tento vrch je „**VRCH SV.KŘÍŽE**“

Údajně na vrchu kdysi bývalo popravčí místo, ale tuto nedoloženou informaci někteří historici popírají. Popraviště sem prý bylo přeneseno, poté co bylo zrušeno na Šibeničním vrchu. Na kopci byl umístěn dřevěný kříž a od té doby se zde říkalo „**Na křížku**“. Když v roce 1825 dřevěný kříž shnil, nechala majitelka Olšanského dvora po roce 1829 postavit kříž nový. Literatura uvádí, že v roce 1836 bylo popraviště přeneseno daleko za Prahu až do dnešních prostor Židovských pecí.

Čtvrtý název pro tento vrch je „**PARUKÁŘKA**“ .

V současné době je to nejužívanější název. Dříve byl vrch od samého počátku pokrytý malými vinicemi a políčky. Usedlost, která se nazývala Hejtmanovská, koupil v roce 1804 parukář pan Hrabánek a celému kopci se začalo říkat po jeho profesi – Parukářka. V současné době jsou na jednom jeho konci postaveny nové bytové a administrativní budovy, které byly předmětem mnohaletých sporů. Přesto byl park Parukářka i přes snahy investorů zachráněn a zachován. Právě na západní straně kopce směrem blíže k centrálnímu Žižkovu, je překrásný

výhled na starou Prahu, Hradčany, Petřín a Vítkov s jezdeckou sochou Jana Žižky.

Pátý název pro tento vrch je „**KAPSLOVNA**“.

V roce 1823 - 25 francouzští podnikatelé Sellier a Bellot v prostorách Parukářky zavedli výrobu střelných zápalek. Byly zde vyráběny zápalky pro lovecké náboje, později i pro náboje vojenské. Od roku 1827 továrna vyráběla zapalovadla z bílého střelného prachu. Byl to tovární objekt s několika domky, které byly od sebe z bezpečnostních důvodů odděleny už od prvopočátku silnou zdí. Poslední zbytky této zdi jsou vidět ještě dnes asi 100 metrů odsud při cestě do kopce. V roce 1872 dle dochovaných zpráv došlo k velkému výbuchu, kdy bylo usmrceno 14 lidí a řada jich byla vážně popálena. Dalšímu rozkvětu továrny ale zabránilo její umístění. V době založení ležela Parukářka daleko za branami města. Později, díky stavebnímu rozvoji Žižkova, ale byly obytné domy stavěny kapslovně stále blíže a blíže. To bylo důvodem, aby v letech 1835 / 1836 byla výroba přestěhována do Vlašimi. Někteří starousedlíci ale ještě dnes vrch nazývají Kapslovou.

Pokračováním zeleného pásu se staly „**ŽIDOVSKÉ PECE**“ . Park je tvořen křemenci a v dnešní době lze chápat tento název pouze pro východní oblast dříve celistvého vrchu. Dnes je to už samostatné území Žižkova s nadmořskou výškou 281 m.

V 15. stol.zde stávaly vinice v prostoru u dnešní Žižkovské vozovny. Po zániku vinic zde vznikly podzemní prostory - jeskyně, které se staly útlukem pražské chudiny. Už za dob vlády krále Václava IV. (1378-1419) se pražští židé netěšili jeho velké přízně. Podobně tomu bylo i za vlády panování Marie Terezie, která proti pražským židům zakročila po zjištění, že někteří se dopouštěli utajovaných styků s pruskými vojáky při obléhání Prahy Fridrichem II., pruským králem, ve válce vedené proti Marii Terezii. Ta v roce 1744 vydala nařízení k vypuzení všech židů z Prahy, hlavně však nemajetných a ti byli pak do těchto míst vystěhováni. Židovští pekaři, kteří zde vystavěli několik pecí na pečení chleba dali pak název tomuto vrchu Židovské pece.

V roce 1836 bylo do těchto míst přemístěno popraviště. Poslední

poprava zde byla vykonána v r. 1866. Odsouzenec se provinil vraždou své milenky.

Dnes je to park ohraničený z jedné strany ulicí Jilmová, z druhé strany Malešickou ulicí - Nákladovým nádražím Žižkov. Uvádí se, že se v těchto místech, kolem roku 1857, nacházely padělatelské dílny, ve kterých se padělaly tehdejší mince zlatníky tzv. Žižkováky.

Názvy těchto bývalých míst už dnes mnohým nic neříkají a jsou jen vzpomínkou pro dříve narozené pamětníky Žižkova.

VIKTOR STRETTI 1923

Ž

Starostové Žižkova

Jan Schütz

Šest starostů, nejprve obce Vinohrady I. díl, od roku 1881 pak Města Žižkov, následovalo za sebou:

1876 – 1878 Karel Hartig

Prvním starostou Žižkova se stal Karel Hartig (1833-1905), když v letech 1864 až 1876, tedy ještě před rozdělením Královské Vinohradské obce na Vinohrady I. díl a Vinohrady II. díl, byl jedním z jejích 5-ti starostů. Karel Hartig je osobností, která měla zcela zásadní vliv na utváření Vinohrad I. v samostatnou obec, posléze Město Žižkov. Do Zastupitelstva obce Vinohrady I. díl byl zvolen na zasedání 28. prosince 1875 a na následné ustavující schůzi 22. března 1876 pak starostou. Tuto funkci úspěšně vykonával do 20. listopadu 1878, kdy na zasedání zastupitelstva byla přečtena jeho písemná rezignace. On sám na tomto zasedání již přítomen nebyl. Průběh zasedání byl takový, že po přečtení rezignace byl Karlu Hartigovi vzdán dík za jeho obětavé a úspěšné starostenství. Poté byl 23 hlasy z 25 přítomných zvolen novým starostou Jan Richter. Na zprávu o volebním zasedání Žižkovského obecního zastupitelstva a jeho průběhu zareagovalo hejtmanství tím, že svým výnosem z 11. prosince 1878 obecní zastupitelství rozpustilo a jmenovalo správním komisařem obce Jana Hartla. Poslední zasedání řádného obecního zastupitelstva se konalo 12. prosince 1878 a je památné tím, že projednalo žádost na C.K. Místodržitelství, aby obec Žižkov byla vřazena mezi města.

1878 Jan Richter

Byl ve funkci starosty Žižkova necelý měsíc na konci roku 1878 a neměl možnost činnost obecního zastupitelstva jakkoliv ovlivnit. V následujících letech se pak jeho jméno objevuje mezi obecními zastupiteli. V roce 1885 z činnosti zastupitele odchází na Královské Vinohrady, kde je vlastníkem několika nájemných domů. Zakládá první zájmový spolek „Majitelů domů na Královských Vinohradech“, který byl prvním spolkem v Čechách.

1879 – 1890 Josef Mořic Wertmüller

Třetím žižkovským starostou byl Josef Mořic Wertmüller (1819-1891), povoláním samostatný stavitel. Starostou byl zvolen třikrát a to v letech 1879, 1884 a 1888. V březnu roku 1890 však vážně onemocněl a v červnu následujícího roku zemřel.

V době jeho prvního volebního období byla Žižkovská obec povýšena dekretem Císaře Františka Josefa I. ze dne 15. května 1881 na město. Za zmínku stojí také vyřešení žižkovského problému s vodou. Pitnou vodu obyvatelé Žižkova čerpali z veřejných studní zřízených obcí a studní v soukromém vlastnictví. Voda ze studní byla tvrdá, železitá a nehodila se ke všeobecnému použití. Kromě ní se tedy používala i upravená voda říční. Vodu bylo možné koupit od povozníků, kteří ji vozili ve voznicích z karlínského přístavu. Tato situace ale nebyla příliš vyhovující a tak po delším jednání Žižkovské městské zastupitelství podepsalo v červenci roku 1883 se zastupiteli Královských Vinohrad smlouvu o dodávkách říční vody z jejich vodárny. Podobným způsobem městské zastupitelstvo řešilo osvětlení města. Tehdejší plynové osvětlení nebylo dostatečné a z toho důvodu byla v roce 1889 uvedena do provozu „Žižkovská městská elektrárna“, jedna z prvních elektráren v Rakousku – Uhersku. Tím bylo umožněno osvětlení hlavních žižkovských ulic světlem z křížkových obloukovek. Kolem roku 1887 vyvstala nutnost vyřešit definitivní umístění úřadů nutných pro chod města. Proto bylo v roce 1887 vydáno stavební povolení na stavbu nové radnice na tehdejším Basilejském náměstí. Už v září roku 1890 se do nové reprezentační budovy radnice sestěhovaly všechny úřady a 1. prosince 1890 se v ní konalo první zasedání městského zastupitelstva. V této době zesnulého starostu Josefa Mořice Wertmüllera zastupoval budoucí starosta F. Bláha.

1892 – 1899 František Bláha

Mezi léty 1890 až 1899 byl třikrát po sobě zvolen čtvrtým starostou František Bláha (1846-1911). V době jeho starostování byla v roce 1898 slavnostně otevřena nová Žižkovská sokolovna. Byla zahájena stavba budovy c.k.. vyšší reálky na Sladkovského

náměstí. Stavba byla ukončena a budova slavnostně otevřena 17. září 1899. V říjnu téhož roku byl položen základní stavební kámen chrámu sv. Prokopa.

Zvyšující se nároky na ochranu města, vedly ke vzniku městského sboru hasičského, který byl založen na základě usnesení městského zastupitelstva ze dne 28.června 1897. Úspěchy Žižkova v komunální politice umožnily, aby městští zastupitelé věnovali svou pozornost i vzhledu města. Přestože existovaly zelené plochy a to především na náměstích, byla zakoupena část vrchu Vítkova pro zřízení obecního sadu. Výstavba sadu pod vedením městského ředitele Františka Thomayera, bratra známého prof. Thomayera byla započata v roce 1890. Pro značnou náročnost celého projektu byl sad dokončen ale až v roce 1898. V tomto roce byl pak předán veřejnosti. Konec Bláhova starostenství byl poznamenán spory a 23. ledna 1899 starosta Bláha na funkci rezignoval a odešel do soukromí na Královské Vinohrady.

1899 – 1903 Eduard Žďárský

Pátým starostou města Žižkova se stal náměstek předchozího starosty, Eduard Žďárský (1853-1944), který pocházel z Nechanic. Starostou byl od 1. února 1899 do 31. prosince 1903. Po příchodu na Žižkov začal původem vyučený pekař provozovat malý kupecký krám a svojí prací a díky příznivým podmínkám zbohatl. Zakoupil dům U Merkura čp. 111 naproti radnici (který se s radniční budovou jak v publikacích, tak i na výstavách neustále zaměňuje), byl zvolen do městského zastupitelstva a později se stal starostou města. V úřadě starosty skončil rezignací, stejně jako jeho předchůdce. Dosavadní rozvoj města Žižkova byl natolik úspěšný, že již 10. ledna 1895 byla podána žádost, aby byl zřízen zastupitelský okres Žižkov. Žádosti bylo vyhověno a dne 20. prosince 1900 byl okres schválen. Nově vzniklý okres se skládal ze Žižkova a připojených obcí, které byly vyloučeny z okresu Vinohradského. Jednalo se o Hrdlořezy, Malešice, Staré Strašnice a Štěrboholy. První volby okresního zastupitelstva se konaly v listopadu 1901 a nejvyšším rozhodnutím byl potvrzen starostou města Žižkova Eduard Žďárský. V době jeho žižkovského starostování byla dokončena

budova c.k. vyšší reálky na Sladkovského náměstí. Slavnostní otevření školy se konalo 17. září 1899. V roce 1902 byl postaven v Chelčického ulici Obecní dům, v jehož hlavní budově byly umístěny byty pro správce a hasičský a záchranný sbor. Sbory vznikly ustanovením městského zastupitelstva dne 27. března 1901. V Obecním dvoře, v jeho technickém zázemí, byly stále pro koně, uskladnění krmiva a různá zařízení, používaná pro hašení požárů. Významným počinem obecního zastupitelstva bylo podepsání dohody o vybudování společné nemocnice se sousedícím městem Královské Vinohrady pod názvem Všeobecná veřejná nemocnice císaře a krále Františka Josefa I. Nemocnice byla slavnostně otevřena 11. května 1902. V říjnu roku 1903 byly otevřeny nové, moderně zařízené Městské lázně, v té době největší v Čechách. V roce 1903 Eduard Žďárský na své funkce rezignoval a odešel do soukromí.

1904 – 1922 Gustav Žák

V pořadí šestým starostou od vzniku Žižkova byl 18. ledna 1904 zvolen Gustav Žák (1852-1933). Stejně jako jeho předchůdce se na Žižkov přistěhoval, a to ze Strašic u Zbiroha. V roce 1877 si zřídil kupectví a jeho podnikání bylo natolik úspěšné, že si z jeho výnosů postavil dva domy v Libušině ulici (nyní Kubelíkova). Jako majitel realit začal být aktivní v komunální politice. V době, kdy byl zvolen starostou, v roce 1904, mělo Město Žižkov již vybudovanou infrastrukturu potřebnou pro řádné fungování města. Výstavba veřejných prostor se tedy pouze doplňovala podle potřeb. Bylo to např. v roce 1910 zřízení „Divadla lidového v Žižkově“, které vzniklo přestavbou bývalého tanečního sálu hostince Deklarace. Tehdejší vedení žižkovské radnice také přišlo s konceptem změnit okolí radnice a Basilejského náměstí v důstojný střed města. Z tohoto důvodu v roce 1908 zakoupilo Bezovku, a to i s pozemky k ní patřícími. Především se jednalo o hostinec se sálem, který byl v té době jedinou reprezentační budovou Žižkova. Vedení města nechalo vypracovat regulační plán okolí radnice a Bezovky. V tomto plánu bylo mimo jiné pamatováno i na novou školu a divadlo.

Také na úpravu Vrchu sv. Kříže na sady a spojení nově vzniklého prostoru s Nákvasovou ulicí. (dnes zaniklá, přibližně ve stopě Prokopovy před vyústěním na Olšanské náměstí). Basilejské náměstí před Žižkovskou radnicí bylo 16. května 1911 přejmenováno na Havlíčkovu v souvislosti se slavnostním odhalením sochy Karla Havlíčka Borovského. V témže roce byla dokončena stavba kostela v beuronském stylu podle projektu Eduarda Sochora - kostel sv. Anny. V roce 1914 byla otevřena kubisticko-secesní kaple Sboru evangelické reformované církve v Prokopově ulici, známá jako „Betlémská kaple“.

Po vypuknutí 1. světové války v roce 1914 obecní zastupitelstvo spíše než rozvoj města řešilo jak provést Žižkov a jeho občany válečným obdobím. Přestože se v tomto článku problematikou rozvoje školství na Žižkově nezabýváme, dovoluujeme si citovat poznámku z knihy Zdeňka Šestáka Jak se ze Žižkova stalo velké město: „Před odevzdáním nové školy v Lupáčově ulici, obecní zastupitelství projednávalo návrh, aby se škola jmenovala „Vrchlického“. Starosta Žák ale rozhodl, aby se škola jmenovala „Jubilejní, na oslavu 65. výročí panování mocnářova“. Škola byla odevzdána svému účelu dne 13. listopadu 1913. Rokem 1922 končí samostatnost Města Žižkova, které se společně s Hrdlořezy a Strašnicemi stalo Prahou XI. a její nový starosta již má značně omezené možnosti.

1922 – 1938 MUDr. Rudolf Kostrakiewicz

V pořadí sedmý starosta Žižkova, oblíbený lékař, národní socialista, se narodil na Žižkově v roce 1889 (+ 1941). Ve výkonu funkce starosty byl však značně omezen zákonem č. 144/1920 Sb. o Velké Praze, který vstoupil v platnost dne 1. ledna 1922. Přesto radnice mimo jiné nechala upravit v budově Obchodní školy ve Štítného ulici Masarykovu síň s podiemi a hledištěm pro 208 diváků. Konaly se zde přednášky, hudební a recitační večery a divadelní představení. V roce 1930 zřídila, nyní již Praha XI., v Jeseniově ulici Zdravotně sociální ústav pro mládež a nechala pro něj vystavět novou budovu. Pro přestárle a chudé občany byla v roce 1921 postavena v Chelčického ulici nová budova chudobince. Uplatnění zákona č. 144/1920 Sb. o Velké Praze přineslo rozvoj stavební činnosti hlavně od poloviny 20-tých let až

do nástupu hospodářské krize. Stavební rozvoj probíhal hlavně v západní části Prahy XI., tedy v oblasti sousedící s Prahou XII. – Královskými Vinohrady a od Ohrady směrem na východ k Hrdlořežům. Zasloužila se o to stavební konjunktura, podporovaná státními, městskými a družstevními zakázkami a svým rozsahem připomínala léta vzniku Žižkova ve druhé polovině 19. století. Byly stavěny rodinné domky, činžovní domy, stavby potřebné pro fungování státu, reprezentační budovy, ale i nouzové kolonie. S novými objekty do tohoto rozvoje přispěla i městská část Praha XI. V roce 1930 se začalo učit v nejmodernějším komplexu školních budov na Pražačce. Nezapomínalo se na příklad ani na tržnici, která se z Prokopova náměstí přesunula do nově zadaptované zrušené městské elektrárny. Vznikla nejmodernější tržnice v Praze a byla otevřena 26.10.1931. Z jiných zdrojů financované stavby, které na Žižkově vznikaly, připomeňme si aspoň některé: budovu Všeobecného penzijního ústavu (1929 - 1935), spolkový kancelářský dům Ústředního svazu družstev (1937 - 1938) a budovu Baxovy školy (1935 - 1938) v ulici U Rajske zahrady a významnou dominantu Žižkova - monumentální Národní památník (1928 - 1933) na Vítkově. V roce 1936 se Žižkov dočkal i nádraží, i když jenom nákladového. Na konci volebního období, v roce 1938, už ale velice oblíbený starosta MUDr. Rudolf Kostrakiewicz odmítl znovu kandidovat.

1938 – 1939 Václav Cón

Osmým a posledním starostou před začátkem druhé světové války se stal mladý odborář Václav Cón. Svůj úřad nastoupil 19. července 1938. Nestačil se ani seznámit s problematikou úřadu, když vstoupily v platnost opatření, omezující politický život v metropoli a připojených obcích.

Ještě před 15. březnem 1939 prezident zemské správy politické Josef Sobotka rozpustil svým rozhodnutím ze dne 24. února 1939 zastupitelstvo hlavního města Prahy. Rozpuštění se pochopitelně dotklo i zastupitelství v jednotlivých částech Prahy. V Praze XI. převzal správu Josef Novotný, rada politické správy. Tento stav trval, i když v různých obměnách, až do května roku 1945.

Po revoluci, v roce 1948, byly ustaveny Obvodní národní výbory, které měly v čele předsedy ONV. V obou případech ale šlo o státní správu.

Funkce starosty a tedy i samospráva, se obnovila až po Sametové revoluci v roce 1989 a dnes je Žižkov součástí Městské části Prahy 3.

Vedení Městské části Praha 3 po roce 1989

Po Sametové revoluci v listopadu 1989 bylo v tehdejší ČSSR založeno Občanské Fórum a v březnu 1990 byli jeho zástupci z Prahy 3 kooptováni mezi poslance stále ještě ONV Praha 3. Následně, v souvislosti s novou legislativou, se proměnily ONV na Městské části a nově kooptovaný poslanec Mgr. Michal Bors byl zvolen starostou Městské části Praha 3. Stal se tak prvním poválečným starostou Žižkova, nyní Městské části Praha 3. Legislativa určila délku volebního období na čtyři roky. Jak se vedení Městské části Praha 3 v průběhu času měnilo je patrné z následujícího přehledu.

1990

Starosta **Bc. Michal Bors**,
místostarostové Vratislav Richter, RNDr. J.Prokop, CSc.,
Zdeněk Šimanovský

1991 (změna vedení MČ) až 1994

Starosta **Bc. Michal Bors**,
místostarostové Pavel Vančura, Ing. Vladimír Procházka,
Petr Kallista
taj. úřadu Prahy 3 Ing. Zdena Tůmová

1994 (změna vedení MČ)

Starosta **Ing. Tomáš Mikeska**,
místostarostové Pavel Vančura, Petr Kallista,
taj. úřadu Prahy 3 Mgr. Jan Kněžínek

1994 - řádné volby (podzim)

Starosta **Ing. Tomáš Mikeska**,

místostarostové Milan Český, Zdeněk Pavelka, Petr Kallista
taj. úřadu P3 Mgr. Andrea Barešová

1998 – řádné volby (podzim)

Starosta **Milan Český**,

místostarostové Vladimír Hozknecht, Ing. Tomáš Mikeska,
Milena Kozumplíková
taj.úřadu P3 Mgr. Andrea Barešová

2002 – řádné volby (podzim)

Starosta **Milan Český**,

místostarostové Milena Kozumplíková, Jan Plíva,
Michal Kucián, Ing. Daniel Reisingel, MUDr. Marek Zeman.
taj. úřadu P3 Ing. Petr Fišer

2006 – řádné volby (podzim)

Starostka **Milena Kozumplíková**,

místostarostové Jiří Matušek, Martin Benda, Jan Šmíd,
Zdeněk Lochman
taj. úřadu P3 Ing. Petr Fišer

2010 – řádné volby (podzim)

Starostka **Ing. Vladislava Hujová**,

místostarostové Mgr. Jaroslava Suková, Ing. Bohuslav Nigrin,
Miroslava Oubrechtová, PhDr. Matěj Stropnický,
Mgr. Ondřej Rut
taj. úřadu P3 Ing. Petr Fišer

2014 – řádné volby (podzim)

Starostka **Ing. Vladislava Hujová**,

místostarostové RNDr. Jan Materna, Ph.D., Mgr. Lucie
Vítkovská, Bc. Alexander Bellu, Ing. Mgr. Irena Ropková,
Mgr. Ivan Holeček, Mgr. Jaroslava Suková
taj. úřadu P3 Ing. Petr Fišer

Vánoční stromek a jesličky

Za první doklad osvětleného vánočního stromku uvnitř domu se považuje zpráva v brémské kronice z roku 1570 o jedli ozdobené datlemi, sladkostmi a papírovými květinami, která byla umístěna v cechovní budově pro děti řemeslnických mistrů. V druhé polovině 16. století se ozdobený vánoční stromek přenesl z cechovních místností do rodin německých protestantských řemeslníků a v 17. a 18. století se postupně šířil po území Německa. V kostelích (nejprve v evangelických) se ujal v 18. století. V 19. století se vánoční stromek rozšířil také v Americe. Německým vlivem se dostal i do slovanských zemí. Např. v Polsku zdomácněl počátkem 19. století. Nejprve jej přijaly měšťanské protestantské rodiny, později i katolíci.

O původu vánočního stromku u nás píše Čeněk Zíbrt: „Obyčej s vánočním stromkem není u nás původu lidového a není slovanský. U nás, ani v městech, nesahá jeho stáří za hranice 19. století.“

Zdobení vánočního stromku v pražských měšťanských rodinách bylo rozšířené už ve čtyřicátých letech 19. století. Ve venkovském prostředí se vánoční stromek ujímal až od šedesátých let minulého století.

Do roku 1812, kdy se objevil v Praze vánoční stromek poprvé jako zajímavá podívaná v bytě německého divadelního ředitele pana Liebicha, nebyl vánoční stromek v Čechách ani na Moravě znám. Z Babičky Boženy Němcové víme, že babička zvyk vánočního stromku neznala a Mikoláš Aleš ve svém životopise výslovně uvádí, že za jeho mládí nebyl vánoční stromek známý.

Nejstarší zpráva o jesličkách pochází z 15. století, a to z Itálie. První jesličky postavil sv. František a zásluhu o jejich rozšíření má františkánský řád. V Českých zemích postavili Jezuité v roce 1562 ve svém pražském kostele první realistické jesličky. Podle jejich vzoru proniklo zpodobování Kristova narození i do dalších kostelů a klášterů a v 18. století bývaly jesličky už běžně vystaveny v chrámech.

Z uvedeního vyplývá, že zatímco vánoční stromek přišel ze světa protestantského, jesličky mají původ v církvi katolické.